

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1. การแปลคืออะไร

การแปล (Translation) คือการถ่ายทอดความหมายของภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่ง หลักการแปลมีสิ่งที่สำคัญที่สุดในการแปลคือการถ่ายทอดความหมายออกมาให้เป็นธรรมชาติและเข้าใจง่ายมากที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังนั้นเข้าใจในความหมายที่เราได้แปล หรือแม้แต่การอธิบายโดยใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างอื่นเพื่อให้เข้าใจได้ตรงกัน โดยรักษารูปแบบของข้อความให้ใกล้เคียงหรือตรงตามต้นฉบับให้

2.2. ความสำคัญของการแปล

ในยุคปัจจุบันพวกเราได้เข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ไร้แนวพรมแดนหรือยุคดิจิทัล เราจะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษนั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเรา ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การขนส่งคมนาคม และการอุตสาหกรรมต่างๆ เราจะเห็นได้ว่าการแปลเป็นสิ่งสำคัญมากในยุคปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าทุกๆคนมีความรู้และความเข้าใจด้านภาษาอังกฤษ ก็จะเกิดผลดีต่อตนเอง หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความทันสมัยและต่อความรู้ให้สูงยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังสามารถทำให้เราได้รับข้อมูลอย่างละเอียดลึกซึ้ง เราจะเห็นได้ว่าแต่ละภาษาที่ใช้มีรูปแบบแผนที่แตกต่างกันไป เช่น คำศัพท์บางคำของภาษาอังกฤษไม่สามารถแปลมาเป็นภาษาไทยได้โดยตรง ยิ่งไปกว่านั้นอาจจะไม่มีคำศัพท์ที่แปลความหมายคำนั้นได้ จึงต้องใช้ภาษาอังกฤษทับคำศัพท์ภาษาไทยหรือที่เราู้กันในชื่อคำทับศัพท์ขึ้นมาใช้ ถ้าผู้แปลทราบข้อมูลไปอย่างลึกซึ้งของภาษาหรือคำศัพท์นั้นๆ ว่ามีแหล่งที่มาจากไหน ก็จะทำให้ง่ายในการทำความเข้าใจในภาษามากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้การแปลภาษาจึงต้องมีการแปลที่สละสลวย เทียงตรง และชัดเจน ของภาษานั้นอย่างถ่องแท้ เพื่อให้คำแปลเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม หรืออ่านแล้วราบรื่นเข้าใจง่าย และประกอบกับการแปลภาษาได้อย่างรอบคอบ ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ดีระหว่างกัน โดยปัจจุบันประเทศไทยก็เป็นประเทศที่มีชาวต่างชาติมาติดต่อค้าขายกันมากขึ้นทุกวัน ซึ่งในแต่ละประเทศก็ต่างภาษากัน เราจึงต้องมีภาษากลางเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร เราจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าภาษาอังกฤษนั้นเป็นหนึ่งภาษาที่สำคัญ และเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อการติดต่อค้าขาย และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันการแปลจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้การแปลยังช่วยทำให้การติดต่อสื่อสารกันง่ายยิ่งขึ้น และยังทำให้องค์กรดูน่าเชื่อถือและคูมิความเชี่ยวชาญมากขึ้นในการทำงานร่วมกัน ในโลกยุคปัจจุบันนอกจากการแปลจะสำคัญในการติดต่อสื่อสาร และการค้าขาย การแปลยังมีบทบาทในทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แปลจะต้อง

มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการแปลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมของภาษา และเป็นบุคคลที่ทันต่อยุคสมัยมีการอัปเดตพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้การแปลยังมีความสำคัญอีกมากมายในการสื่อสารต่างๆ อาทิเช่น ภาพยนตร์ การสัมภาษณ์งาน การเจรจาต่อรอง เป็นต้น

2.3. รูปแบบของการแปล

ลักษณะของการแปลแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

2.3.1. การแปลตามรูปของภาษา (Form) การแปลตรงตัว / การแปลตรงตัวอักษร (Literal Translation) คือ การแปลโดยรักษารูปแบบเดิมของการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับไว้ให้ได้มากที่สุด โดยที่ความหมายและมุ่งเน้นความถูกต้องแม่นยำเป็นหลัก แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและการใช้คำบ้าง การแปลรูปแบบนี้ใช้ในกลุ่มนักวิชาการหรือกลุ่มเฉพาะวิชาชีพที่ต้องการความถูกต้องแม่นยำ เช่น การแปลฉลากยา ขั้นตอนการทดลอง คู่มือปฏิบัติการ กฎหมาย สนธิสัญญาระหว่างประเทศ รายงาน และเอกสารราชการต่างๆ เป็นต้น

2.3.2. การแปลตามความหมาย (Meaning) หรือ การแปลสรุปความ (Free Translation) การแปลรูปแบบนี้ไม่ได้มุ่งเน้นโครงสร้างตามความหมายและรูปแบบต้นฉบับอย่างละเอียด มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของไวยากรณ์ได้ การแปลประเภทนี้ การแปลรูปแบบนี้ใช้ในการแปลที่ไม่จำเป็นต้องถูกต้องมากนัก หรืออาจเป็นการแปลเพียงเพื่อสรุปเนื้อหาหลักของต้นฉบับ และถ่ายทอดออกมาด้วยการเรียบเรียงใหม่ การแปลรูปแบบนี้ยังเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น การแปล นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น บทวิทยุ บทโทรทัศน์ เป็นต้น

2.4. หลักการแปล

ในสมัยก่อนการแปลยังไม่มีทฤษฎี นักแปลก็แปลงานตามวิธีการคิดของตนเอง โดยทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปลนั้นได้เริ่มก่อตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการพัฒนาขึ้นพร้อมกันทั้งในสหรัฐอเมริกาและในยุโรป โดยในยุโรปนั้นเริ่มจากการพิจารณาคดีอาชญากรรมสงครามที่เมืองนูเรมเบิร์ก (Nuremberg) ในประเทศเยอรมัน ช่วงปี ค.ศ. 1945-1946 เหตุการณ์ในครั้งนี้ได้ทำให้เกิดการแปลแบบล่ามในทันที ซึ่งได้แพร่หลายและเป็นที่นิยมไปในการประชุมนานาชาติครั้งอื่นๆ นักแปลล่ามอาชีพเหล่านี้ได้ทำการแลกเปลี่ยนความรู้และทำหลักทฤษฎีที่ถือได้ว่าเป็นมาตรฐานของวิชาชีพการแปลล่าม ต่อมาทฤษฎีนี้ได้ขยายมาสู่วงการแปลโดยทั่วไป สิ่งที่สำคัญคือทฤษฎีซึ่งเกิดจากประสบการณ์การแปลล่ามในยุโรปนี้ มีแนวทางสอดคล้องกับหลักทฤษฎีของนักแปลในสหรัฐอเมริกา ซึ่งในภายหลังมีการให้ความสนใจในการตรวจสอบบทแปลพระคัมภีร์ไบเบิล (Bible) จากภาษาแต่โบราณเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

โดยรูปแบบของการแปลที่ดีให้ได้ทั้งความถูกต้องและสำนวนที่ไพเราะ มีหลักในการแปลง่าย ๆ 4 ประการ ดังนี้

2.4.1. มีความชัดเจน

คือ เป็นการแปลที่ใช้ภาษากระชับเข้าใจได้ง่าย โดยรูปแบบประโยคจะเป็นประโยคสั้นๆ ถ่ายทอดความคิดหรือความรู้สึกได้อย่างชัดเจน หลีกเลี่ยงการใช้โครงสร้างที่มีความซับซ้อน ไม่กำกวมจนทำให้เกิดความสับสนหรือตีความได้หลายความหมาย

2.4.2. ใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

คือ ผู้แปลต้องมีศาสตร์ในการเลือกใช้ภาษาและลีลาในการเขียนให้มีความสอดคล้องกับเรื่องราวที่ผู้แปลจะทำการแปล เช่น การแปลนวนิยายที่ใช้สำนวนให้ผู้อ่านเห็นภาพ การแปลงานด้านกฎหมายหรือการแพทย์จะต้องมีการใช้ศัพท์เฉพาะ ไม่ใช่คำที่ดูหยาบหรือสำนวนกำกวมอ้อมค้อม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนได้ในกรณีนี้

2.4.3. ใช้ภาษาที่เรียบง่าย

การใช้ภาษาที่เรียบง่ายจะทำให้ผู้อ่านนั้นเข้าใจในการแปลของผู้แปลได้ง่าย ผู้แปลควรศึกษาหาข้อมูลในการแปลแต่ละครั้งว่าควรใช้ภาษาไปในทางใด เพื่อที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้ง่ายและไม่ซับซ้อน โดยการใช้ภาษาที่เรียบง่ายนั้นก็ยังทำให้ความสัมพันธ์กับความคิดไปในทางที่เข้าใจได้ง่ายและตรงตามวัตถุประสงค์

2.4.4. มีความสมเหตุสมผล

การแปลนั้นในแต่ละภาษามีความสมเหตุสมผลแตกต่างกัน ภาษาที่ใช้จึงจำเป็นต้องมีความสมเหตุสมผลไปในทิศทางเดียวกับต้นฉบับ โดยพอแปลออกมานั้นภาษาที่เราใช้จะต้องมีความสมเหตุสมผลเท่ากันกับต้นฉบับด้วย

2.5. กระบวนการแปล

กระบวนการแปล (Process of Translating) การแปลในยุคก่อนเป็นการแปลในทางศาสนา และการแปลวรรณกรรมด้วยภาษาที่คู่สละสลวย ผู้แปลมีการคิดค้นหาวิธีที่จะทำงานแปลนั้นมีคุณภาพและเป็นวิธีที่คนทั่วไปเข้าใจกันได้ นักวิชาการทางด้านการศึกษาได้คิดค้นวิธีการแปล แล้วนำมาจัดเป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้คนเข้าใจได้ง่าย เรียกว่า “กระบวนการแปล”

กระบวนการแปลประกอบไปด้วย 2 กระบวนการหลัก คือ 1. Analysis การแปลวิเคราะห์ต้นฉบับ และ 2. Synthesis การสังเคราะห์ความหมายเป็นภาษาฉบับแปล

2.5.1. การวิเคราะห์ (Analysis)

การวิเคราะห์โครงสร้างเป็นขั้นตอนแรกในการแปลคือ การอ่านต้นฉบับของประโยค การวิเคราะห์เนื้อหา ในขั้นตอนนี้เป็นการใส่เนื้อหาให้กับโครงสร้างที่มาจากขั้นตอนแรก การวิเคราะห์การใช้ภาษามี 2 ขั้นตอน คือ แยกเนื้อหาหลัก และ วิเคราะห์ลีลาภาษา

2.5.2. การสังเคราะห์ (Syntactic)

2.5.2.1. Pragmatic Syntactic ในขั้นตอนนี้จะใช้ข้อมูลพิจารณาว่าจะรักษาหรือเปลี่ยนแปลง ต้นฉบับในด้านความหมาย และลีลาทางภาษา

2.5.2.2. Semantic Synthesis ดำเนินการสร้าง โครงสร้างที่เนื้อหาของข้อความ

2.5.2.3. Syntactic Synthesis ตรวจสอบความเหมาะสมของความหมาย เพื่อเรียบเรียงข้อความในการแปลภาษา

รูปแบบกระบวนการแปลของ Daniel Gile

- **ขั้นตอนที่ 1 ความเข้าใจ (Comprehension)** ในขั้นแรกนักแปลจะอ่านต้นฉบับทีละหน่วย ซึ่งจะแบ่งอ่านข้อความทีละประโยคทั้งประโยค หรือยาวกว่าหนึ่งประโยคก็ได้

- **ขั้นตอนที่ 2 การสร้างใหม่ (Reformulation)** นักแปลจะตรวจสอบก่อนว่ามีความหมายถูกต้องหรือไม่ และมีการเติมข้อมูลนอกเหนือจากต้นฉบับหรือไม่

การใช้กระบวนการแปล (Application of Translation Process)

- **ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ต้นฉบับ (Analyzing)** ในการวิเคราะห์ต้นฉบับนั้นจะวิเคราะห์เป็นหน่วย

Syntactic analysis: เป็นการวิเคราะห์ภาษาต้นฉบับออกจากโครงสร้าง

Semantic analysis: เป็นการวิเคราะห์ความหมายของโครงสร้าง

Pragmatic analysis: เป็นการวิเคราะห์ขององค์ประกอบในโครงสร้าง

- **ขั้นตอนที่ 2 การแปลต้นร่าง (Draft)** การแปลในรูปแบบนี้การแปล คือ การแทนที่ต้นฉบับด้วยภาษาฉบับแปลที่มีความหมายใกล้เคียงกัน